

Ms. 448.

In hoc volumine 24. programatum De Norimbergensibus quibusdam & de variis inclutis academiis rebusque tam sacris, quam profanis, bene meritis, deest program. 1. 2. 4.

4.

LECTOREM BENEVOLVM
AD
ORATIONEM
DE
MAGNIS MVNDI VICISSITVDINIBVS
AVDIENDAM
HYMANISSIME INVITAT
ATQVE
HAC PRAEFATIONE
NORIMBERGENSES QVOSDAM
DE
INCLVTA ACADEMIA IENENSI
bene meritos,
RECENSERE INSTITVIT
CHRISTIANVS GOTLIB. SCHVVARZIVS P. P.

LITERIS MAGNI DANIELIS MEYERI,

(N. VI.)

LECTOREM BENEVOLOM
AD
ORATIONEM
DE
MAGNIS MUNICI PALATII VINDICIBVS

KOEN. FRIED.
UNIVERS.
ZUHALLE

MAG. PRÆFATIONE
NORIMBERGENSIS QUOSDAM
DE
INCVTA ACADEMIA HENSI
LEONENSIS INSTITVTI
CHRISTIANVS GOTTIB. SCHVARTZIVS P.B.

LITÆRIS MAGNI DANIELIS MEYER

Reuioribus quidem commentationibus, sed non sine animi iucunditate, recolere iam antehac institui memoriam virorum quorundam doctrina famaue insignium, qui Norimbergae nati publicos eruditorum coetus, quos uetere uocabulo plerumque Academias uocamus, sua opera et auctoritate docendique labore ornarunt. Quemadmodum uero eos iam breuiter strictimque recensui, quorum in celeberrimas Saxonum Academias, Lipsiensem pariter atque VVittembergensem, praeclariora extiterunt merita; ita eodem consilio neque adhuc Saxoniae fines egredi libet. Quis enim nescit, quantum quamque feliciter ibi etiam ad Salam floreat Inclyta ACADEMIA IENENSIS; quae, quamuis demum anno recuperatae salutis humanae millesimo quingentesimo quinquagesimo octauo, die XIX Martii, solemnissimo ritu fuerit inaugurata: tam excellentibus tamen uiris abhinc semper floruit, et tot eruditorum colonias in omnes terrarum partes iam emisit, ut etiam cum antiquioribus in gloriae certamen recte uenire possit. Illa adeo cum in suis ornamentis aliquandiu, praeter alios Norimbergenses, etiam numerauerit NICOLAVM SELNECCERVM, Theologum de emendata religione optime meritum, et coelestis ueritatis uindicem dexterrimum; de eius uita hoc quidem loco paullo plura, quam ab initio institueram, afferenda duxi. Natus enim ille est Hersbrucci, siue Heriponte, oppido peruerusto, et illustris Reipublicae Norimbergensis in municipio, cuius oppidi res et fata, maioris adhuc antiquitatis argumento, iam saeculo decimo commemorantur. Vbi Norimbergenses de illustri Lipsiensium Academia bene meritos recensui, Selneccerum dixi natum esse anno supra millesimum et quingentesimum trigesimo secundo, die VI Decembris, hora noctis prima. Qua in re secutus sum scriptores haud poenitendae alias auctoritatis, Ian. Iacob.

Nicolaus
Selneccerus.

cob. Boissardum, P. III, *Chalcyograph. Icon. 41*, Melchiorem Adamum, in *vitiis Theologorum*, Paullum Freherum, in *theatro virorum eruditorum*, Georg. Matthiam Koenigium, in *Bibliotheca uniuersali*; quibus, praeter alios, addere licet Paullum Eberum, in *Calendario Ecclesiastico*, et Augustinum Brunnium, in *Libello synoptico theologico praecipuorum S. Theol. Doctorem*. Verum, alios auctores in designando anno natali Selnecceri omnino dissentire, postea deprehendi. Neque ea res ita liquido expediri posse uidetur, ut nihil prorsus dubii relinquatur, postquam Ecclesiae Hersbruccensis annales atque libri, in quos infantes sacris Christianorum initiati referuntur, ea parte deficiunt, et demum ab anno cIo Io xxxiii ordiuntur, adeoque ex ea familia tantum Dorotheam, Nicolai Selnecceri sororem, anno cIo Io xxxiiv, d. 15 Jun. natam, adhuc commemorant. Id quod ex Viri Perquam Reuerendi, *Dn. Caroli Seyfridi*, Hersbruccensium Sacerdotis primarii, optime meriti, litteris amantissime ad me scriptis modo cognoui. Interim tamen nihil similius est ueri, quam Nicolaum anno cIo Io xxx, eo nempe anno, qui propter Formulam Augustanae Confessionis solemniter exhibitam maxime commemorabilis est, huius uitae usura primum frui coepisse. Id enim tempus, quod iam monuit Adrianus Beier, in *Syllabo Rectorum et Professorum Ienensium*, p. 463, non solum indicauit tum *programma* ab Academia Lipsiensi supremis Selnecceri honoribus scriptum, tum *concio funebris* in eiusdem exequiis a D. Georgio Mylio habita; sed etiam *monimentum Selnecceri Manibus dicatum*, quod adhuc Lipsiae in aede Thomana extat, et cuius inscriptionem infra exhibebo. Imo et mihi est icon Selnecceri aere exscripta, cui distichon sine dubio ab ipso Viro beatissimo conscriptum, et haec alia uerba subiecta leguntur: *Quid sum? nil. Quis sum? nullus. Sed Gratia Christi, Quod sum, quod uiuo, quodque laboro, facit. Nicolaus Selneccerus, aet. 62. Dominicus Custodis Antuexp. ad uiuum delineauit, Augustae Vindellicor. Mense Decembri, A. 1591.* Ex quibus uerbis.

uerbis haud aegre conicias, Selneccerum, siquidem is eo tempore modo ingressus fuit annum aetatis sexagesimum secundum, anno 1530 in hanc lucem exiisse. Quem ipsum annum etiam annotauit Io. Aldenberger, Sacerdos Priestatensis, in *Calendario Franconico manu scripto*; uti pro singulari sua beneuolentia, rerumque Patriae recondita peritia, Vir Generosissimus, *Dn. Christophorus Iacobus de Imhof*, mihi indicauit. Sed dimitto eam rem, in qua non adeo multum momenti positum esse arbitror; ac potius de primis uitae studiorumque rationibus, quas a teneris annis iniiit Selneccerus, non nihil iam affero. Dicit enim non potest, quantum in omni uitae genere interfit, in quos quisque doctrinae uirtutisque duces primum inciderit, et ad quorum familiaritatem consuetudinemque se maxime applicarit. Haud immerito igitur in praecipua parte felicitatis, quae diuinitus sibi obrigerit, collocauit, et cum primis in Praefatione, quam suo in *Genesis* commentario praemisit, ad uitae suae testi nonium laudemque pertinere censuit Vir beatissimus, quod inde usque a teneris non cum hominibus futilibus ac noua et absurda praecipientibus uersatus fuerit; sed Praeceptoribus a puero usus sit uiris modestis, placidis, humanis, eruditis, piis, grauib; et bonis. Quorum prouentu ac copia si quando alias, certe ea aetate, cum ex diuina benignitate abundaret Norimberga; Nicolaus in hac Patrii soli *Metropoli*, ut ipse uocat, traditus primum est *Culmanno*, viro formandae iuuentutis longe peritiori, quam ad obeundas Ecclesiastici muneris partes apto. Huic enim prima christianae religionis capita, Grammaticesque rudimenta tradenti, et Comoedias Terentii dexterrime interpretanti, assiduus aderat Selneccerus; neque minus se adiungebat ad *Rauschacherum*, uirum optimum et doctissimum, cum is et pietate imbueret pubem scholasticam sibi concreditam, et Graecas doceret litteras, Hesiodique poema cum Virgilio Georgicis utiliter conferret. Sed et haud exiguas in doctrina progressiones acceptas referebat *Nicolao Agricolae*, qui, cum in Hieronymi

Volfii locum successisset, tunc Linacri librum de emenda-
ta Latini sermonis structura explanabat, ac rationalis na-
turalisque Philosophiae scita recensebat, et ex Melanchtho-
nis Locis Theologicis praecipua mysteriorum capita il-
lustrabat, discipulosque sigillatim ita instituebat, ut mo-
do in uersibus scribendis feliciter exercerentur, modo Iso-
cratis Orationes facerent Latinas, modo Epistolas Cicero-
nis in linguam transferrent Graecam; neque solum, inito
quodam ingeniorum certamine, crebrius ea, quae didice-
rant, repeterent; sed etiam, moderante hoc dexterrimo Prae-
ceptore, quaedam doctrinae capita distincte claraque uoce
praelegerent, et, uelut magistrorum officio functuri, aliis
ipsi explicarent. Sed eodem tempore Norimbergae erant
et alii uiri eruditione clari, qui Demosthenis et Ciceronis
Orationes magno studio enodabant, qui singulari accurati-
one tradebant Mathematica, et Cleomedem Euclidemque in-
terpretabantur, aliaque illius generis utilia argumenta egre-
gio cum successu profitebantur. Vt enim nunc taceam *Io. Schonerum*,
Io. Kezmannum, *Georgium Sellam*, *Sebaldum Heide-
nium*, aliosque, quorum ope consilioque in studiis usus est
Nicolaus; is iam tum maxime suspexit ueneratusque est in-
gens et immortale orbis eruditi nomen, *Ioachimum Camera-
rium*; qui illo tempore Norimbergae *Actus Apostolorum* et
grauissimum Lucani poema pro incredibili ingenii sui do-
ctrinaeque copia luculentissime explicauit. Sed commo-
dum accidit, ut tunc Norimberga non minus Theologis
eximiis, quam Litteratoribus clarissimis, floreret. Viuebat
enim ea aetate, et pro repurgatis sacris acriter propugnabat
Venceslaus Linckius, Theologus dexterrimus, charissimus-
que Luthero, uerae religionis instauratori, et Selneccero
Parenti familiarissimus. Haud secius laudabilem praecela-
ramque operam rei sacrae apud Norimbergenses tunc naua-
bant *Vitus Theodoricus*, *Thomas Venatorius*, *Hieronymus Besol-
dus*, *Io. Fabricius*, et, cum adhuc rectius de doctrinae coelestis
capitibus sentiret, *Andreas Osiander*; quorum singulorum lau-
des

des et in rem Christianam merita recensere, ab hoc loco fere alienum foret. Hos igitur omnes iam tum colebat, hos sectabatur, et, siue e suggesto sacro dicerent, siue scholas aperirent theologicas, mirifica assiduitate discendique ardore audiebat Nicolaus. Inter quae praeclara doctrinae praesidia nihilominus nonnulla incidebant, quae tam egregio ingenio, pulchrisque conatibus, remoram iniectura, aut prorsus exitium minatura uidebantur. Primum enim per omnem fere uitam cum uariis morbis conflictatus est Vir optimus: in corpore enim imbecilli, neque adeo magnae staturae, nunquam fere satis firma commodaque ualetudine utebatur; unde et in proeecta iam aetate a *Christophoro Herdesiano*, qui nonnunquam sub *Germani Beieri* nomine latuit, nani et paruuli doctoris conuicio, puerili certe contumeliae genere, aliquando exagitabatur. Huc accedebat grauissimum uitae periculum, cum annos circiter quatuordecim natus ex sagitta tricuspede, quae laeuam iniuentris eius partem ita percusserat, ut e dextra parte prominuerit, atque tandem ita extrahi possêt, ibi constiterit, magnum et uehemens uulnus accepisset. Neque hoc loco reticendum est, haud procul abfuisse, quin et alia ratione a studiorum cursu reuocatus fuerit Selneccerus. Hic enim, cum a prima aetate non minus in musica, quam ceteris artibus ingenuis, bene feliciterque uersatus fuisset, adeoque iucunde ac scienter canere didicisset; non solum a uiris quibusdam summi nominis identidem sollicitatus est, ut huic arti unice se daret, atque in choro musico Augustissimi Imperatoris, CAROLI V, operam praestaret; sed aliquando etiam eo consilio requirebatur ab ipso diuo FERDINANDO, Romanorum Rege, cuius ille gratiam tunc maxime in se conuerterat puer, cum inter uespertina eius sacra eo instrumento musico, quod follibus cietur, haud inscite cecinisset. Verum, diuina Prouidentia, quae Selnecceri indolem praestantiori Christiani coetus utilitati destinarat, adeo sapienter eius fata moderabatur, ut illa tandem pericula atque auocamen-
ta

ta feliciter superarit. Maioris adeo doctrinae ingeniique cultus capeffendi cauffa de uoluntate Parentum fuorum, anno clō Io XLVIII, auspicato fe contulit VVittembergam, ubi tunc inuenit Melanchthonem, Pomeranum, Forfterum, Milichium, Marcellum, Reinholdum, Maiorem, Eberum, Frofchehium, Peucerum, Vinshernium Seniozem, Sebastianum Theodoricum, *Comparrem* fuam, Efromum, atque alios; quibus auctoribus ducibusque idonea diuinae humanaeque fapientiae subsidia studiofiffime comparauit, quorumque fauorem ac beneuolentiam adeo fibi deuinxit, ut deinceps DEO immortalī non fine fingulari pietatis fenfu faepius gratias ageret pro felicitate illa et copia fibi facta, uiros tam eximios non audiendi tantum, fed etiam fingulari quadam et paterna erga fe propenfione affectos fibi conciliandi. Nihil uero prius fanctiusque habuit, quam quod *Philippum Melanchthonem* Praeceptorem habere, et audire, et fere quotidie conuenire, alloqui et confulere, diuino fibi beneficio contigerit. Atque adeo ingenue faffus est, uti legimus in *Arcanis Bibliothecae Thomanae Lāpfienfis*, p. 54, fe ex eorum numero effe, qui intimius Philippum nouerint audiuerintque; et in ipfius cubiculo cum Ioachimo Camerario Secundo aliquoties fomnum quoque cepiffē, et multa ac magna beneficia, ut a Patre Filius, accepiffē, feque uirum ipfo fanctiorem nec uidiffē, nec nouiffē. Promerita uero induftriae Academiae praemia capiebat, cum anno clō Io LIV, d. 31 Iul. a *Decano*, Cafparo Peucero, philofophicis honoribus ornaretur. Hac laurea, quam rite adeptus erat, excitabatur, ut ipfe iam egregias doctrinae opes, quas hucusque collegerat, aliis exponere inftitueret, ac, uti ipfe in Epiftola ad Lambertum Danaeum de *Exegefi* fcripta refert, per quadriennium ultra ducentos difcipulos priuatos femper haberet: cuius rei teftimonia etiam in fcriptis VVittembergenfium publice propofitis adhuc extant. Postquam itaque annos fere nouem VVittembergae transegiffet, et tum publice priuatimque docendo, cum facris concionibus habendis, experimentum

uirium

uirium suarum fecisset, a Principe Electore Saxoniac, Diuo
AVGVSTO, anno cōs Io xvii, euocabatur Dresenam, par-
tim ut *Inspectoris* titulo mores ac studia adolescentum, qui
in Choro Musico Augusti educari consueuerant, moderare-
tur; partim ut in Aula cum Christiano Sagittario et Ambro-
sio Clauigero conciones sacras haberet, ac denique etiam
Principem iuuentutis, *Alexandrum*, Augusti filium, scientiis
rebusque optimis instituendum susciperet. Quibus partibus
cum annos octo bene recteque perfunctus esset, et morbis
crebrioribus sese tentari sentiret; munere habendi concio-
nes, quae firmiores corporis animique uires requirebant,
sua sponte, ut ipse ait, se abdicauit; ubi, cum coetui il-
li sacro uale diceret, pro concione, Dauidis, diuini Vati-
s carmen cxxli interpretatus, non solum uaria Princi-
palis gratiae argumenta aliorumque piorum hominum sin-
gularem in se beneuolentiam grata mente publice collaudauit,
sed etiam suam in animaduertendis notandisque aevi uitiiis
uappriam grauius excusauit. Tunc uero suasu et hortatu a-
micorum quorundam fere in animo habuerat, sese cum fa-
milia Norimbergam conferre, ubi educatus esset, et con-
sanguineos Patronosque haberet multos magnaeque aucto-
ritatis, quorum in numero principem tenuit locum Senator
Patriae immortalibus meritis illustris, HIERONYMVS BAVM-
GARTNERVS, cuius insignem erga se fauorem et multa be-
neficia haud reticuit Selneccerus. Sed cum in templis tam
spatiosis se minus idoneum existimaret concionibus haben-
dis, et antehac ea de causâ ueniam secedendi petiisset, impe-
trassetque; toto uelut animo eo incubuit, ut Academicæ
iuuentuti docendae suam locaret operam. Anno igitur
cōs Io lxx, d. xxvi Martii, annitente inprimis D. Io. Stoes-
selio, contulit se Ienam, ut ibi Professoris Theologi munus
adiret. Quam ipse spartam aliquandiu egregie ornauit, et,
publicis priuatisque scholis assidue institutis, scriptisque piis
ac eruditis in lucem emissis, perquam utilem illi Academiae
operam impendit, usque dum turbæ Gothanae à Guil-
Grumbachio excitatae in ea tempora inciderent. Hæc enim

rom

B

uti

uti illis regionibus haud exigua attulerunt mala; ita et Ienen-
sis Academiae res non nihil afflixisse uidentur. Scribit enim
ipse Selneccerus, in *Epistola ad Lamb. Danaeum*, se in Academia
Ienensi S. Theologiae Professorem egisse ad triennium, ibi-
demque mansurum fuisse, nisi post tragoediam Gothanam
mutatio, quae facile auerti potuisset, in ea Academia inci-
disset. Quibus rebus Selneccerus inductus petiit, ut aut in
suis sibi laboribus libere, et ea ratione, qua obiisset illos semper,
progredi liceret; aut, hoc denegato, ut sibi facultas daretur alio
abeundi, ubi utiliter posset inseruire reipubl. Christianae. Qua
facultate impetrata, anno cło Io LXVIII, d. XVI Augusti, dis-
cessit Lipsiam, ut in ea Academia, loco Victorini Strigelii,
cui paullo ante, propter corrupta quaedam doctrinae capita,
docendi munere interdictum fuerat, diuiniore litteras pub-
lice profiteretur. Sicut ergo gaudebat Selneccerus, se in
illo coetu, praeter alios viros egregios, inuenisse *D. Io. Pfef-
fingerum*, qui res sacras praecipua auctoritate tunc curabat,
et *Ioachimium Camerarium*, quo ante usus fuerat Praeceptore;
ita nec ipse quicquam praetermittebat, quo fidem suam,
doctrinam, et industriam, omnibus bonis approbaret. Paul-
lo post, anno nempe cło Io LXX, d. XI Maii, VVittembergae
summos in Theologia honores, una cum quinque aliis magni
nominis Candidatis, rite consecutus est, postquam, Decani
munia obeunte *D. Georgio Maiore*, die V Maii, cum ceteris
Candidatis, Disputationis solemnis loco, *CXXX Propositiones
summam praecipuorum capitum doctrinae Christianae comple-
tentes*, quae typis Io. Schvvertelii excusae seorsum extant,
ad disquirendum proposuisset. Quae disputatio cum dein-
ceps ipsi aliquando propter quaedam suspectae doctrinae
argumenta ab aduersariis exprobraretur; is cum alibi, cum
in laudata epistola ad Danaeum, testatus est, nec suas fuisse
illas theses, nec sibi quicquam de illis constitisse, priusquam
editas uiderit, et tantum de illis, quae ad *Iustifications Arti-
culum* pertinerent, quasi ex abrupto disputasse; adhaec, cum
inspexerit argumenta, statim cum *Pastore* et ceteris Theolo-
gis de illarum lubricitate et latente ueneno locutum esse.

Non

Non diu Lipsiae substiterat Selneccerus, cum eius merito-
rum fama latius sese diffunderet, eiusdemque opera ab aliis
etiam, et nominatim a Serenissimo Principe, IULIO, Duce
Brunsvicensi ac Lunaeburgensi, efflagitaretur, ut et ibi vin-
dicaret religionem a superstitionibus et inquinamentis hu-
manis, ordinemque sacrorum diuinæ uoluntati conuenien-
tem describeret, institueretque. Is, quamuis caussaretur
ualetudinem incommodam, tandem tamen de clementissi-
ma uoluntate ac concessu Serenissimi *Pr. Electoris Saxoniae*
ad petitionem saepius iteratam *Ducis Brunsvicensis*, hanc
suam spartam Lipsiensem ad tempus certum relinquebat, eo
quidem indultu, ut ad priorem locum ordinemque ipsi re-
ditus omnino pateret. VVolferbytum ergo cum anno
cdo Io LXX uenisset, ibi sub titulo *Concionatoris Aulicæ et Super-*
intendentis Generalissimi, res sacras incredibili fide ac uigilan-
tia curauit, idque maxime cum Iacobo Andrea, celebri Theo-
logo, operam dedit, ut, qui sacris *Augustanae Confessionis* sese
addixerant, coniunctis animis idem et unum sentirent. Ob-
ruerit scribendi copia, si nunc quidem sigillatim exponere
uellem, quam utiles Ecclesiae labores ibi praestiterit Selne-
cerus, quot Theologorum colloquiis interfuerit, aut quantas
identidem sustinuerit controuersias? Quam historiae Eccle-
siasticae partem qui excutere cupiunt, haud pauca, quae huc
spectant, in V. C. *Philippi Iulii Rehtmeyeri Antiquitatibus Ec-*
clesiasticis Urbis Brunsvigae, item et in I. G. *Leuckfeldii Anti-*
quitatibus Gandersheimensibus, inuenient. Venerat aliquan-
do in suspicionem Nicolaus, quod de illius Ecclesiae insti-
tutis et Corpore doctrinae publice receptae nonnihil im-
mutare pararet, certa controuersiarum declaratione sublata,
Philippi Locos theologicos adsciturus. Sed Principis aucto-
ritate interrogatus, rectius explicauit mentem suam, testa-
tusque inter alia est, se Corpus doctrinae a Philippo conscri-
ptum non eo loco habiturum, ut norma Ecclesiae esset; sed
ut propter luculentum docendi ordinem priuatim non sine
fructu legeretur. Ceterum, altero anno post, in ordinando
moderandoque Gymnasio Gandersheimensi, quod tunc ex
933

singulari Principis munificentia condebatur, et ex quo haud ita diu post Helmstadiensis Academia surrexit, multum profuit industriae, certasque leges atque instituta conscripsit, quibus docentes pariter atque discipuli regerentur. Quantumcunque uero ille se tenebat, ut ne in nouas laberetur controuersias; haud tamen quorundam inferioris Saxoniae Theologorum suspicionem ita effugere potuit, quin crediderint, eum Caluini partibus clam fauere. Vnde cum anno cło Io LXXII denuo dissensiones litesque existerent, munere suo se abdicare cogitauit Selneccerus, eaque causa D. Timotheus Kirchnerus Iena iam accersitus fuit: at, post sopita dissidia, Principis gratia ille diutius retentus, et cum adueniente Kirchnero conciliatus est, ita, ut Selneccerus iterum *Generalis Antistes et Superintendens* in tractu Gandersheimensi et Alfeldensi constitueretur; Kirchnerus uero, coniuncta opera, in dioecesi VVolferybutana, Helmstadiensi, et Bockenheimensi, itidem *Generalis Superintendentis* auctoritate res sacras administraret. Postea et illustrissimus Comes, Iohannes, de Oldenburg et Delmenhorst, referente Chytraeo, in *Chron. Sax. L. XXIII*, Selnecceri operam maiorem in modum expetiit, eo consilio, ut is etiam in suae ditionis Ecclesia religionem emendaret, ritusque sacros ad leges salutaris redigeret: quo, quamuis aegre, anno cło Io LXXIII, d. XXI Maii, a Principe optimo dimissus est. Hic postquam multum in amplificanda propagandaque religione uera elaborarat, rediit VVolferybutum; sed mox a Principe Electore Saxoniae, *Augusto, glorios. mem.* repetitus est. Anno igitur cło Io LXXIV reuertit Lipsiam, et solemniter oratione Calendis Februariis habita, quasi postliminio suum inter Theologos Lipsienses locum occupauit. Quae de re ita ipse in Epistola ad Danaeum data scripsit: *In Ducatu Brunswicensi per quadriennium inspectione Ecclesiarum fideliter et non sine periculo functus sum. Ex hoc Ducatu, cum nefarii homines, qui supplicis affecti sunt, uiris bonis mirifice insidias struerent, mihi que insonti periculum sine Ecclesiae fructu immineret; revocatus sum Lipsiam, in ipso feruore sacramentariae luis; ubi pro ingeniorum diuersis et dissimilibus naturis exceptus sum, et de-*

nno factus de Electoris et sententia et sustentatione principali Pro-
fessor, et reliqua. Posthaec, anno cło 15 LXXVI, d. 14 Iun-
Superintendentis, et Antistitis aedis Thomanae prouinciam
 suscepit, atque alia etiam munia ac beneficia, quae cum istis
 honoribus coniuncta esse solent, consecutus est. Non enim
 solum adiungebatur Consiliariis Consistorii Ecclesiastici,
 quod Lipsiae est; sed etiam *Canonici in Episcopatu Misenenfi*
 dignitatem capeſſebat, et *Decani* nomine ter praesidebat Col-
 legio Theologorum. Haud uacat licetque nunc per breui-
 tatis studium ea omnia commemorare, quae ab illo tempo-
 re, egregio cum commodo rei sacrae, egerit Selneccerus.
 Illud tamen haud infimo loco in eius laudibus ponendum,
 quod non solum, anno cło 15 LXXXIII, Fiscum, unde Sacerdo-
 tum uiduæ quaedam uitae leuamenta capiunt, locupletauit,
 et in certum redegit ordinem; sed etiam Bibliothecae aed-
 is Thomanae magna et luculenta attulit incrementa; dum,
 schedula suo collegarumque nomine per aedes quasque ce-
 lebriores diuulgata, multorum hominum singularem libera-
 litatem studiumque augendae illius rei librariae felicissimo
 cum successu prouocauit. Quae adeo optima Selnecceri
 merita, in *reſerſis Bibliothecae Thomanae Arcanis*, copioſius ex-
 poſuit, debitisque laudibus inſtauit Vir Summe Reuerendus,
Henricus Pippingius, hodie in Augusta Saxonum aula a con-
 filiis Ecclesiasticis et concionibus sacris primariis. Sed, praeter
 uarias diuiniſſis coetus in illis regionibus, uisitationes lustra-
 tionesque, quas publico iuſſu obiit Selneccerus, multo illu-
 strior illa eius opera fuit, quam cum aliis Theologis in confici-
 endo prouehendoque inſigni illo Ecclesiarum quarundam no-
 ſtrarum *Libro Symbolico*, cui *Formulae Concordiae* nomen est,
 Diui AVGVSTI, Elect. Sax. auspiciis collocauit. Nimis longum
 foret, ſigillatim hic recensere, quid in illo negotio praestiterit
 Selneccerus, et quot conuentibus Theologorum ea de causa
 affuerit. Illud ex ipſo Leonharto Huttero, qui et longe plura,
 quae huc ſpectant, commemorat, in *Libro de Concordia con-*
corde, p. 443, satis apparet, praeter reliquos Theologos, in ea
 causa hos triumuiros, Iacobum Andream, Martinum Che-
 mnitium,

mnitium, et Nicolaum Selneccerum, praecipuas ferè partes tenuisse, et ceterorum sententias animaduersionesque maxime in *Bergensi conuentu*, anno cło Io LXXVII, mense Martio, ad examen reuocasse, diligentiusque inter se contulisse. Imo et idem Selneccerus cum Chemnitio et Kirchnero deinceps, anno cło Io LXXXI, Principum iussu, Erfordiae Thuringorum, in concinnanda *Formulae Concordiae Apologia*, coniuncta opera consilioque elaborauit. Quemadmodum uero alias crebrioribus tunc disensionibus coetus hominum piorum uexabatur; ita ea maxime ingruebant tempora, quibus, quod *Jacobus Thomafius* in Oratione CHRISTIANO I, *Elect. Sax.* dicta ait, secretis et callidissimis quorundam hominum machinationibus nihil propius effectum erat, quam ut Calviniana religio plenis uelis in istas terras inueheretur. Adeo horum doctrina atque potentia iam ibi inualuerat, ut et meliorum partium Theologi, publica auctoritate prohiberentur, Calvinianorum, ut uocant, sententias nominatim confutare, errorumque redarguere. Stabat nihilominus fortis intrepidusque pro asserenda coelesti ueritate Selneccerus, atque anno cło Io LXXXIX, Consiliariis Principis Electoris Saxoniae, Senatuique Lipsiensi, publico scripto quatuordecim causas exponebat, ob quas neque ipse, neque alii uerae religionis interpretes, inter tantas doctrinae corruptelas, pati possent silentii necessitatem sibi imponi. Qua re quia fieri uix poterat, quin acrius in se commoueret aduersariorum animos, euenit, ut paullo post, ipsis feriis *Pentecostalibus*, a muneribus publicis, quibus summa cum laude hucusque functus erat, amoueretur. Haud frangebat ea contumelia Nicolaum, sed confirmabat potius animum eius, uindicandae ueritatis studiosissimum. Anno ergo cło Io LXXXIX, d. XXIII Octobr. nihil dubitauit solum uertere, postquam hos uersiculos in pariete Musei descriptos, tanquam pietatis constantiaeque suae testes reliquerat; *Promptus ad exilium, si sic tibi, Christe, uidetur; Quantumuis morbis canitieque senex.* Abiit tunc Magdeburgum, ubi uelut exul aliquantisper uixit, etiam ex illustri Reipublicae patriae liberalitate nonnullis subsidiis

suble-

subleuatus. Sed altero post anno, inde Hildesiam accersitus est, ut Antistitis, siue *Superintendentis* auctoritate, sacris praeesset. Interea uero temporis, cum ex singulari Numinis providentia magna rerum commutatio in Saxonia contigisset, anno cdo 1o xcii ab Hildesiensibus repetitus, et tum ad recipienda priora munera, cum ad statum Ecclesiarum scholarumque in Saxonia recognoscendum corrigendumque solemniter reuocatus, sese in uiam dedit. Sed iam annis meritisque grauis, in itinere magna corporis infirmitate oppressus est; quae quidem ipsum non profus impedierat, quo minus d. xx Maii Lipsiam, quo summo animi contenderat desiderio, tandem rediret; ita tamen exhausterat eum, confeceratque, ut ante, quam posset suas partes denuo auspicari, ultima praesentisceret, et ab eximiis Theologis, Aegidio Hunnio, Martino Miro, et Georgio Mylio, qui tum aderant, confirmatus, Deoque commendatus, iam die xxiv Maii, hora matutina prima, animam redderet Numini supremo, placidissimeque mortalitatem finiret. Tertio die post honorificentissimis exequiis condecoratus, temploque Thomano illatus est; ubi e regione sacrae cathedrae ossa eius molliter cubant, tumuloque aeneum monumentum impositum est, quod et integram Viri beatissimi imaginem, et hanc *epigraphen*, refert: NICOLAVS SELNECCERVS, S. THEOLOGIAE DOCTOR CLARISS. TESTAMENTI CHRISTI ASSERTOR CONSTANTISS. PIE OBDOORMIENS ANNO AETAT. LXII IN CHRISTO. ANNO MDXCII MAII XXVI HIC SEPULTVS REQUIESCIT. Nunquam non reuerenter habenda est tanti Theologi memoria, cuius pietas uirtusque tot illustribus testimoniis eluxit. Neque enim ille nimis timuit futura, quorum metu et expectatione suspenduntur exercucianturque multorum animi; sed probitate sese muniit rectaque conscientia, ac DEI immortalis uoluntati sancta obsequendi lege se suasque res permisit, ex diuinis oraculis hoc pietatis symbolo usus: IN MANIBVS TVIS SORTES MEAE. Magna polluit ui ingenii; cuius rei documenta habemus non tantum multa et luculenta carmina, quae certe haud inuirta effinxit Minerua; sed et ingentem scriptorum copiam, quorum

quorum nonaginta circiter emisit. At neque minus ualuit iudicio, cuius facultatem maxime in disceptationibus eruditius exeruit, ubi scite admodum et enucleate, neque aride tamen, sed aliquando copiose, disputauit, captiunculasque aduersariorum facile strenueque discussit. Minus lucri cupidum eum deprehendas, ut qui aliorum liberalitatem, potius earum rerum instituendarum ornandarumque gratia excita-uerit, quae publice prodesse, et posteritati inferuirent, quam quae priuatim suis conducerent rationibus. Animo paullulum feruidiore esse uidebatur; sed quem magno studio temperabat, adeo, ut in nulla opinione tam acriter obstinateque perstaret, quin et corrigi se animo aequo ferret, et meliora edoctus sententiam haud aegre commutaret. Cui rei inprimis argumentum sunt ea, quae ad Philippi Melanchthonis placita attinent. Quae quamuis Selneccerus antea, et alias facpius, et praecipue in Praefatione, qua suum in *Genesis* commentarium, anno c10 10 LXIX Lipsiae editum, ornat, ad coelum usque laudibus extolisset; nihilominus tamen, ubi penitius inspexerat perpenderatque Philippi doctrinam, non nihil in ea desiderare coepit, ac postea, cum inprimis ille ipse Liber, decimo anno post, iterum typis exscriberetur, publice ingenuaque id professus est, et culpam excusauit. Sed desino nunc, atque ea quoque, quae ad uaria scripta Selnecceri, item et ad fata quaedam eius domestica pertinent, ali referuo occasioni. Vos autem in praesens rogo obrestorque, **MAGNIFICE DOMINE RECTOR, VENERANDI PATRES ACADEMIAE, CIVESQUE GENEROSISSIMI NOBILISSIMIQUE**, ut crastino die, hora I pomeridiana, exercitationi oratoriae ex ordine huius Academiae instituendae, interesse haud dedignemini. Breui enim oratione *magnas mundi vicissitudines* recitabit Iuuenis Pereximius et ad tuendas ingenii laudes excitatissimus, DN. IOHANNES OSVALDVS, Eibachio-Noricus. Cui quanto maiori incitamento erit frequens et honorifica praesentia uestra; tanto is acrius studiosiusque elaborabit, ut non solum, DEO bene iuuante, recta progressurus in laudum curriculo, utilem aliquando laudabilemque operam praestet Patriae, ac uenerabilis PARENTIS sui uota atque spes feliciter expleat; sed et ut iuxta mecum, uobis, pro eo, ac par est, omnem cultum, obseruantiam, amoremque contestetur.

In titulo huius Progr. legas: *Norimbergenses quosdam de Incluta Academia
Ienensi bene meritos.*

P. P. D. XXIX JAN. A. R. S. c10 10 CC XVII,

Nu 907. 8^u

X 2284906

ULB Halle

3

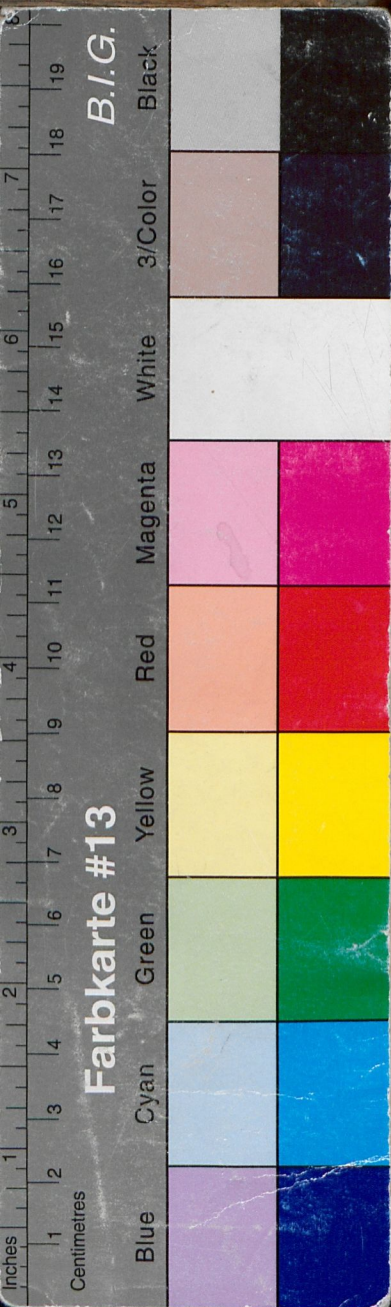
005 391 881

M. C.

4.

LECTOREM BENEVOLVM
AD
ORATIONEM
DE
MAGNIS MVNDI VICISSITVDINIBVS
AVDIENDAM
HVMANISSIME INVITAT
ATQVE
HAC PRAEFATIONE
NORIMBERGENSES QVOSDAM
DE
INCLVTA ACADEMIA IENENSI
bene meritos,
RECENSERE INSTITVIT
CHRISTIANVS GOTLIB. SCHVVARZIVS P. P.

LITERIS MAGNI DANIELIS MEYERI,

(N. VI.)